

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
9. JUNIJ
1989

Letnik XLIV.
Štev. 41 (2464)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
1000 din

P. b. b.

V nedeljo in ponedeljek: volitve v Delavsko zbornico

Na Koroškem bo prihodnjo nedeljo in ponedeljek okoli 124.000 volilnih upravičencev volilo svoje zastopnike v občni zbor delavske zbornice. Za glasove se potegujejo socialistični sindikalisti (Sozialistische Gewerkschafter), Zveza avstrijskih delavcev in nameščencev (ÖAAB), sindikalni levi blok (Gewerkschaftlicher Linksblok) in svobodnjaški delojemalci (Freiheitliche Arbeitnehmer).

Zagovornik ločevanja bo postal predsednik

Eden najbolj profiliranih zagovornikov ločevanja narodnostnih skupin na področju šolstva bo postal novi predsednik Koroškega deželnega šolskega sveta. Tako je imenovanje prof. Hugoa Reinprechta za novega predsednika deželnega šolskega sveta s strani deželnega glavarja dr. Haiderja v svoji izjavi za tisk komentirala Zveza slovenskih organizacij na Koroškem.

V izjavi je rečeno, da si je Reinprecht očitno pridobil „kvalifikacijo“ za to pozicijo s svojim odločnim zavzemanjem za ločevalni šolski model in da se je s tem imenovanjem spet potrdilo, da se nastopanje proti manjšini v tej deželi obrestuje.

Odločitev pa ima tudi predokus, ki kaže na to, da bo nova VP/FP-koalicija nadaljevala personalno politiko na osnovi partijskih knjižic. Komisija, ki jo je na široko napovedoval Haider in ki naj bi po objektivnih kriterijih izbrala najbolj kvalificiranega kandidata, pa sploh ni zasedala, tako da je treba to odločitev videti kot ponovno „Haiderjevo slepilo“, je napisano v tiskovni izjavi.

Stališča Zveze slovenskih organizacij na Koroškem k Haiderjevimi izjavam ter k aktualnim manjšinskim vprašanjem so na izredno dobro obiskani tiskovni konferenci v Celovcu predstavili predsednik dipl. inž. Feliks Wieser, podpredsednik Ludvik Ogris, član izvršnega odbora Franc Walter in tajnik dr. Marjan Sturm.

ZSO: tožba zoper Haiderja zaradi suma obrekovanja

Na včerajšnji tiskovni konferenci v Celovcu so predstavniki Zveze slovenskih organizacij s predsednikom dipl. inž. Feliksom Wieserjem na čelu zavzeli stališče do novejših izjav koroškega deželnega glavarja Haiderja v zvezi z manjšinskim vprašanjem.

Predstavniki ZSO so ugotovili, da izvolitev Jörga Haiderja za koroškega deželnega glavarja in njegove prve izjave za narodno skupnost ne obetajo nič dobrega. Že

samo dejstvo, da je ponovno oživil takozvano „teorijo o vindišarjih“, ki jo je znanost že zdavnaj zavrnila, kaže, da mu je ta teorija dobrodošla za nadaljnje decimiranje in asimilacijo narodne skupnosti.

V razgovoru z novinarji pa so predstavniki ZSO Haiderju očitali moten odnos do Avstrije in opozorili na dejstvo, da je republika Avstrija odlikovala s častnim znakom za osvoboditev Avstrije 297 mož in žena večinoma iz vrst ZSO. Ob tem Zvezi sloven-

skih organizacij ni treba več dokazovati svoje lojalnosti.

Zveza slovenskih organizacij pa je zavrnila tudi Haiderjevo trditev, da je direktna naslednica partizanske organizacije, „ki sploh ni delovala v smislu avstrijske zavesti“. Ugotovljeno je bilo:

1. Prav stranka deželnega glavarja dr. Jörga Haiderja je imela prehodnico, ki je pobrala velik del svojega članstva iz stranke, ki – če se izrazimo z besedami deželnega glavarja – sploh ni „de-

lovala v smislu avstrijske zavesti“.

2. Zveza slovenskih organizacij na Koroškem je Haiderjeve izjave pretresla s pravnega vidika in je prisiljena, da vloži zoper njega tožbo zaradi suma obrekovanja.

3. Opozarjamo na to, da je koroški deželni glavar po ustavi zadolžen, da upošteva in zagotavlja pravice manjšine, ki ji gredo po 7. členu Avstrijske državne pogodbe.

Zvezovladopa pozivamo, (dalje na 3. strani)

PREBERITE

- 2 Heute im Slovenski vestnik
- 3 Tovarna Magdalen: 30. junij rok za odločitve
- 4 Ob volitvah v delavsko zbornico
- 5 Koroška v zrcalu
- 6 Gustav Januš razstavlja v Deželni galeriji
- 7 Televizijski in radijski spored
- 8 Šmartno 21 – nova vez med Celovcem in Novo Gorico
- 8 Trg ali SAK: Veliki finale v nogometnem prvenstvu

Med avtorji, ki so v Celovcu predstavili poročilo, so bili tudi jezikoslovec dr. Wolfgang Dressler z Dunaja (levo), predsednik rektorske konference dr. Christian Brünner z Gradca (desno), dr. Günther Hödl (Celovec), dr. Peter Pernthaler (Innsbruck), dr. Rudolf Viletta (Švica), dr. Vladimír Wakounig (Celovec) in dr. Jürgen Zimmer (Berlin). Med številnimi poslušalci sta bila tudi predsednik ZSO Wieser in tajnik Sturm. Deželna juristična avtoriteta dr. Ralf Unkart ni mogel zavrniti znanstvenih ugotovitev poročila.

slika: V. Wieser

Rektorska konferenca: „Plavati proti toku...“

„Le kdor plava proti toku, pride do izvira“, je v svojem prispevku pri predstavitvi poročila „Položaj in perspektive narodnih skupnosti v Avstriji“ dejal retoromanski jurist dr. Rudolf Viletta. S tem je ob temeljiti razlagi pravne obveznosti Avstrije, da zares, med drugim tudi s teritorialnim principom, ne le varuje, temveč aktivno ohranja narodne skupnosti, tudi zadel bistvo poročila rektorske konference.

Poročilo – ki smo ga v Slovenskem vestniku že predstavili – se namreč vztrajno in argumentirano upira trenutno vladajoči klimi, ki je na Koroškem naperjena proti manjšini. V poročilu (v torek je bila predstavitev na Duna-

ju, v sredo v Celovcu) so znanstveniki izdelali vrsto predlogov za izboljšanje položaja narodnih skupnosti na jezikovnem, družbenem, kulturnem, gospodarskem in pravnem področju. Med drugim so pozvali tudi koroške Slovence, naj se otresejo defenzivnega načina obrambe proti diskriminaciji; treba je iskati poti uveljavljanja, ki naj ne slonijo predvsem na subvencijah. V Celovcu, kjer je bil med drugim navzoč tudi šef deželnozbornskega kluba svobodnjaških poslancev Jörg Freunschlag, je bila vroča razprava okrog partizanstva, na Dunaju pa je bilo med drugim rečeno, da „seperatni razredi ustvarjajo seperatne probleme.“

Slowenischer Kulturverband weist Aussagen von LH Haider zu Kulturförderung zurück

„Schon 1987 verbreitete Dr. Haider via Fernsehen haltlose Behauptungen die Landeskulturförderung von slowenischen Kulturverbänden und Vereinigungen betreffend. Beide zentralen slowenischen Kulturorganisationen wiesen durch konkrete Zahlen belegt diese Behauptungen zurück.“

Am 3. Juni 1989 wiederholte der nunmehrige Landeshauptmann Haider im „Journal zu Gast“, daß die slowenischen Organisationen 33 Prozent aus den Mitteln der Landeskulturförderung erhielten. Der Landeshauptmann hat es nicht der Mühe wert befunden, sich konkret zu informieren.

Die Realität sieht folgendermaßen aus:

Das Landeskulturbudget für das Jahr 1988 betrug 172 Millionen Schilling, davon erhielten alle slowenischen Verbände und Vereinigungen zusammen 319.000 Schilling, also 0,18 Prozent.

Von den 172 Millionen Schilling sind über 160 Millionen Schilling gesetzlich oder vertraglich gebunden – unter Ausschluß der Kärntner Slowenen.

Diesen Zahlen zufolge gibt das Land pro Kärntner für die Kultur etwas über 300 Schilling aus. Legt man die 319.000 Schilling auf die nach den Volkszählungen ermittelte Zahl der Kärntner Slowenen um – die sowieso problematisch ist – entfallen auf einen Kärntner Slowenen nicht einmal 20 Schilling an Landeskulturförderungsmiteln.

Wir Kärntner Slowenen verlangen keine horrenden Summen von 33 Prozent, aber die anteilmäßigen Mittel – auch wir sind Steuerzahler – wollen wir für die Erhaltung und Entfaltung unserer Volksgruppe bekommen und verwenden. 3 Prozent vom Landeskulturbudget – also an die sechs Millionen Schilling – stehen uns allen Berechnungen nach zu.

Wir Kärntner Slowenen sind über die Äußerungen des Landeshauptmannes Haider sehr besorgt, ist ja in ihnen die Tendenz enthalten, die bisherige stiefmütterlich Behandlung bei der Kulturförderung noch zu verschärfen, heißt es abschließend in der Presseaussendung des Slowenischen Kulturverbandes.

Frühbauer tritt im Herbst zurück

Der langjährige Vorsitzende der Landesexekutive Kärnten des ÖGB, LHStv. a. D. Erwin Frühbauer, kündigte bei der letzten Sitzung des Präsidiums der Sozialistischen Gewerkschafter Kärntens seinen Rücktritt aus seinen gewerkschaftlichen Funktionen an.

HEUTE IM

SLOVENSKI VESTNIK

Zentralverband klagt LH Haider wegen übler Nachrede

In Klagenfurt nahm gestern der Zentralverband slowenischer Organisationen, repräsentiert von Obmann Dipl.-Ing. Feliks Wieser, Obmann-Stellvertreter Ludvik Ogris, Verwaltungsausschußmitglied Franc Walter und Sekretär Dr. Marjan Sturm zu den jüngsten Erklärungen des neuen Kärntner Landeshauptmannes Dr. Jörg Haider Stellung, dabei wurde betont, daß die Wahl Haider zum Landeshauptmann von Kärnten sowie seine ersten Stellungnahmen von Kärnten sowie seine ersten Stellungnahmen für die Volksgruppe nichts Gutes verheißen.“

Allein die Tatsache, daß er mit der sogenannten „Windischentheorie“, die von der Wissenschaft schon längst verworfen worden ist, agiert, zeigt, „daß er darin ein weiteres Mittel zur Dezimierung und Assimilierung der Volksgruppe sieht.“ Dr. Marjan Sturm verwies in diesem Zusammenhang darauf, daß der Begriff „Windisch“ in den 20er Jahren als politische Kategorie vom deutschen Historiker Martin Wutte kreiert und erstmals als Sprachkategorie von den Nationalsozialisten bei der Volkszählung 1939 eingeführt wurde.

Die Kategorie „Windisch“ diene zur Spaltung der Volksgruppe in sogenannte „assimilationswillige Slowenen“ und „volksgruppenbewußte Slowenen“. Sturm verwies auch auf Prof. Veiter, der jüngst in einem Leserbrief hiezuhin folgendes feststellte: „Es handelt sich um ein politisches Schlagwort, das schon seit langem abgekommen ist und erst jetzt wieder zur Anheizung des Volkstumskampfes in Kärnten aus der Mottenkiste hervorgeholt wird.“

Die Vertreter des Zentralverbandes werteten die jüngsten Haider-Auftritte auch als „Kampfansage an die Demokratie im Lande: Haider aggressiven Töne gegen Wissenschaftler, Künstler und Andersdenkende zeigen, daß er all jene ausgrenzen will, die seinen politischen Konzepten widersprechen. Insbesondere sollen offensichtlich jene ausgeschaltet werden, die sich in der Volksgruppenfrage engagieren und gegen jegliche Trennungspolitik auftreten, wurde betont.“

Haider wurde dann auf der Pressekonferenz der Vorwurf gemacht, ein gestörtes Verhältnis zu Österreich zu haben. „Wer, wie Haider von der österreichischen Nation als einer „Mißgeburt“ spricht, hat jegliche Glaubwürdigkeit verloren über das Österreichbewußtsein anderer zu urteilen.“ Tatsache ist, daß 297 Männer und Frauen aus den Reihen des Zentralverbandes slowenischer Organisationen für ihren Beitrag zur Befreiung Österreichs vom Nationalsozialismus von der Republik Österreich mit dem Ehrenzeichen für die Befreiung Österreichs ausgezeichnet worden sind.

Daher braucht der Zentralverband seine Loyalität nicht mehr unter Beweis zu stellen,“ wurde von den Vertretern des Zentralverbandes betont. Zur Äußerung Haider, der Zentralverband der Slowenen sei direkt aus einer Partisanenorganisation hervorgegangen, „die absolut nicht österreichbewußt agiert hat“, betonte Obmann Dipl.-Ing. Feliks Wieser, daß auch der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten „nach eingehender juristischer Prüfung dieser Aussagen genötigt sieht, gegen den Landeshauptmann Privatanklage wegen des Vergehens der üblen Nachrede einzubringen.“

Von den Vertretern des Zentralverbandes wurde ferner auf die verfassungsmäßige Verantwortlichkeit des Landeshauptmanns von Kärnten bezüglich der Einhaltung und Gewährleistung der Rechte der Volksgruppe, die im Artikel 7 des österreichischen Staatsvertrages verankert ist, verwiesen und festgestellt:

Die Bundesregierung ist aufgefordert, die ihr gegenüber dem Landeshauptmann von Kärnten zustehenden Kontroll-, Weisungs- und Aufsichtsbefugnisse im Interesse der slowenischen Volksgruppe einzusetzen. Dies gilt insbesondere auch für die Auftragsverwaltung des Bundes im Land Kärnten.

Die Bundesregierung wird weiters dazu aufgefordert, genauestens zu prüfen, ob vom Kärntner Landtag beschlossene Gesetze die Rechte der Kärntner Slowenen gefährden. Erforderlichenfalls ist Einspruch gegen diese Gesetze zu erheben. Den völkerrechtlichen Verpflichtungen gegenüber den Kärntner Slowenen ist auch durch den Kärntner Landtag in vollem Umfang zu entsprechen.

Aus Anlaß des Amtsantritts von Dr. Jörg Haider ist neuerlich festzuhalten, daß die Minderheitenpolitik ein Anliegen nicht bloß eines einzigen Bundeslandes darstellt. Von Seiten des Zentralverbandes wird daher in Zukunft dafür Sorge getragen werden, daß die Landeshauptmannkonferenz als bedeutsames Instrument des österreichischen Föderalismus stets umfassend über die aktuelle Minderheitenpolitik des Landes Kärnten informiert ist.

Die slowenische Volksgruppe in Kärnten bejaht den Einsatz von Landeshauptmann Dr. Jörg Haider für die Rechte der österreichischen Minderheit in Südtirol. Allerdings wird die Glaubwürdigkeit dieser Politik sich ausschließlich daran zu orientieren haben, ob Dr. Jörg Haider sich in eben solchem Ausmaß den Rechten der slowenischen Volksgruppe in Kärnten verbunden und verpflichtet fühlt.

Es ist Aufgabe der Kärntner Politik, das internationale Ansehen unseres Landes zu wahren. Wie die bereits eingetretene Kritik der Liberalen Internationale beweist, findet die Minderheitenpolitik auch außenpolitische Resonanz. Auf die sich daraus möglicherweise ergebenden Folgewirkungen hat gerade der Landeshauptmann von Kärnten im Interesse des Landes besondere Rücksicht zu nehmen.

Zum Thema Volksgruppenbeirat erklärte Obmann Wieser, daß der Zentralverband slowenischer Organisationen unter der Voraussetzung, die öffentliche zweisprachige Handelsakademie werde in einem Jahr eingerichtet, bereit sei, den Volksgruppenbeirat zu beschicken.

Sollte die Handelsakademie bis zu diesem Zeitpunkt nicht errichtet sein, würde der Zentralverband seine Mitglieder aus diesem Gremium wieder abberufen.

Trennungsbefürworter wird Präsident des Landesschulrates für Kärnten

Einer der profiliertesten Befürworter für die Trennung der Volksgruppen im Minderheitenschulbereich wird neuer Präsident des Landesschulrates, heißt es in einer Erklärung des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten. „Der designierte Landesschulratspräsident Hugo Reinprecht hat sich offensichtlich mit seinem entschiedenen Einsetzen für das Schultrennungsmodell für diesen Posten „qualifiziert“, womit wieder einmal unter Beweis gestellt wird, daß Minderheitenfeindliches Agieren in unserem Land belohnt wird,“ heißt es in der Presseerklärung.

Diese Entscheidung lassen erahnen, daß die Personalpolitik der neuen VP/FP Koali-

Šmartno: Klagenfurter Künstleratelier

Die Landeshauptstadt Klagenfurt setzte am vergangenen Freitag in der Nähe der Partnerstadt Nova Gorica in Slowenien neue Impulse für die Kulturförderung. Im malerischen Ort Šmartno, nahe der italienischen Grenze gelegen, wurde im Haus Nr. 21 das neue Atelier der Stadt Klagenfurt offiziell seiner Bestimmung übergeben.

Bürgermeister Guggenberger und Kulturstadtrat Metelko bzw. der Bürgermeister der Partnerstadt Albert Bevčič, dessen Vorgänger Danilo Basin, sowie der Bürgermeister der italienischen Partnerstadt Gorizia, Dr. Antonio Scarano, unterzeichneten im neuen Atelier vor laufenden TV-Kameras und unter den Blitzlichtern slowenischer, italienischer und österreichischer Fotografen den auf 30 Jahre festgesetzten Mietvertrag. Damit hat die Stadt Klagenfurt das Recht erworben, das Haus in den kommenden drei Jahrzehnten Kärntner Künstlern zur Verfügung stellen zu können.

Das Projekt Šmartno kam über Initiative von Bürgermeister Leopold Guggenberger und Kulturstadtrat Siegfried Metelko zustande, der eigentliche Entdecker von Šmartno war der bekannteste zweisprachige Kärntner Künstler Valentin Oman.

Die Stadt Klagenfurt zahlt für das Mietrecht in den kommenden 30 Jahren 500.000 Schilling. Nach Paris ist dies das zweite Atelier im Besitz Klagenfurts, das Kärntner Künstlern gratis zur Verfügung gestellt wird.

tion den Parteibuchfilz fortsetzen wird. Die von Haider angekündigte Kommission zur Feststellung der bestqualifizierten Kandidaten könne im Lichte dieser Entscheidung nur als erneuter „Haider-Gag“ beurteilt werden, da eine solche im Fall Reinprecht nie zusammengetreten sei, Reinprecht wird von der slowenischen Volksgruppe ausschließlich daran gemessen werden, ob er im Minderheitenschulbereich die Interessen der Volksgruppe berücksichtigen wird, heißt es abschließend in der Aussendung des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten.

Eine ablehnende Haltung gegenüber Reinprecht nahm auch der Rat der Kärntner Slowenen ein.

Diözese zeigt „verborgene Kunst“

Als „kleine Schwester der großen Hemma-Ausstellung“ präsentierte der Kärntner Diözesanbischof Dr. Egon Kapellari bei einer Pressekonferenz in Klagenfurt die Ausstellung „Verborgene Kunst“, die vom 10. Juni bis 26. Oktober auf Schloß

Straßburg im Gurktal täglich von 9 bis 17 Uhr zu sehen sein wird. In sieben Ausstellungsräumen werden dabei schwer zugängliche Schätze sakraler Kunst aus Kärnten, geordnet nach Themenkreisen, präsentiert.

ZSO: Vstop v sosvet pod jasnimi pogoji

(Nadaljevanje s 1. strani)

naj se posluži svoje kontrole, nadzorne in zapovedne možnosti v interesu slovenske narodne skupnosti. To še posebej velja za zvezno izvršilno upravo v deželi Koroški.

Zvezno vlado tudi pozivamo, da natančno preveri, ali v koroškem deželnem zboru sprejeti zakoni ne ogrožajo pravice koroških Slovencev. Če, je potrebno proti tem zakonom vložiti priziv. Koroški deželni zbor pa mora upoštevati tudi vse obveznosti, ki so zajamčene v mednarodnem narodnostnem pravu.

4. Ob nastopu Haiderja kot deželnega glavarja ponovno opozarjamo, da manjšinska politika ni stvar ene same zvezne dežele. Zveza slovenskih organizacij bo zaradi tega poskrbela, da bo konferenca deželnih glavarjev, ki je pomemben organ avstrijskega federalizma, v bodoče obširno seznanjena z aktualno manjšinsko politiko na Koroškem.

5. Slovenska narodna

skupnost na Koroškem pozdravlja zavzemanje deželnega glavarja Haiderja za pravice avstrijske manjšine na Južnem Tirolskem. Toda ta njegova politika bo verodostojna le tedaj, če se bo v enaki meri čutil povezanega in zadolženega za pravice slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

6. Naloga koroške politike je, da varuje mednarodni ugled naše dežele. Kot dokazuje že tudi kritika Liberalne internacionale, manjšinska politika odmeva tudi v mednarodni javnosti. Prav deželni glavar pa mora v interesu dežele skrbeti za to, da na tem področju ne bi prišlo do negativnih posledic.

Haiderjeve izjave so predstavniki ZSO označili tudi za bojno napoved demokraciji v deželi. Njegove agresivne izjave proti znanstvenikom, umetnikom in drugače mislečim dokazujejo, da skuša izločevati vse tiste, ki nasprotujejo njegovim političnim konceptom. Predvsem naj bi bili iz političnega življenja izključeni tisti, ki se angažirajo v narodnostnem vprašanju in

nastopajo proti vsakršni ločevalni politiki.

V zvezi z vstopom Zveze slovenskih organizacij v narodnostni sosvet je predsednik Wieser dejal, da ta organ – kot je to v svojem poročilu potrdila rektorska konferenca – sicer nima posebnih kompetenc in je samo posvetovalni instrument vlade, da pa je Zveza slovenskih organizacij pripravljena imenovati člane za sosvet pod pogojem, da zvezna vlada v teku enega leta ustanovi javno dvojezično trgovsko akademijo, ter da se NSKS pridruži stališču ZSO, da v primeru, če zvezna vlada tega dela memoranduma ne bo izpolnila, obe osrednji organizaciji izstopita iz sosveta. Wieser je v zvezi s to izjavo tudi poudaril, da morajo ta predlog šele potrditi pristojni odbori ZSO. K vprašanju o „koroškem omizju“ je Wieser dejal, da je ZSO za pogovore z deželno in zvezno vlado ter deželnimi in zveznimi strankami, ne pa s Heimatdienstom in drugim nemškonalnacionalnimi organizacijami.

Tajnik dr. Marjan Sturm je napovedal mednarodno komisijo, ki bo spremljala razvoj na Koroškem, in menil, da o „prenovi“, ki jo je Haider napovedal, ni mogoče govoriti. Nasprotno, Haider je zaostрил vzdušje v deželi in med obema narodoma.

Podpredsednik ZSO Ludvik Ogris je ostro zavrnil Haiderjeve izjave o radikalnih Slovencih, Franc Walter pa je javnost informiral, da je na prireditvi brambovcv v Žrelcu prišlo do nevarnih pojavov. Tako so izžvižgali socialističnega deželnega poslanca in vpili „Heil Kärnten, Heil Haider!“

Premik v vprašanju trgovske akademije?

Na zasedanju spremljevalne „komisije za zadeve manjšinskega šolstva na Koroškem“ dne 1. in 2. junija na Dunaju je očitno prišlo do znatnega premika v vprašanju ustanovitve javne dvojezične trgovske akademije za koroške Slovence.

Kot je v razgovoru z glavnim urednikom Slovenskega vestnika Ivanom Lukanom izjavil tajnik ministrice za pouk in predsednik komisije dr. Kirchberger, se je velika večina članov komisije izrekla za to, da se v najkrajšem času določi lokacija bodoče trgovske akademije („najkasneje pa do konca leta“), tako da bi akademija začela delovati s šolskim letom 1990/91.

Po besedah dr. Kirchbergerja je bila s strani ministrstva za pouk izražena principialna pripravljenost za ustanovitev, poudaril pa je, da morata obe osrednji organizaciji koroških Slovencev končno zavzeti konkretno

stališče o dokončni lokaciji akademije. Pri tem je poudaril, da je za ministrstvo sprejemljiva vsaka lokacija, da pa sta najbolj realistični varianti ustanovitve akademije na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu ali – kot je zapisano v memorandumu iz februarja 1988 – na eni izmed obstoječih trgovskih akademij.

Vzdušje na seji je dr. Kirchberger označil kot „zelo dobro“ in „znatno boljše kot na preteklih.“ Seje komisije sta se tokrat udeležila tudi Tomaž Ogris in dr. Anton Feinig, ki ju je v komisijo povabilo ministrstvo, ter zastopnika SPÖ (Mag. Raupp) in FPÖ (bivši deželni poslanec Silla). Zastopnik ÖVP pa se na seji komisije ni pojavil.

Prav tako je vzdušje na zasedanju pozitivno ocenil član komisije ravnatelj Franc Kukovica, posebno pa je izpostavil enotno nastopanje vseh slovenskih članov komisije v obeh dneh.

Drugačni radio za Koroško

UKW 100,5 Mhz

Nedelja, 11. junija 1989 ob 13.30 uri

Iz sporeda:

- Položaj in perspektive narodnih skupnosti v Avstriji (s predstavitev poročila Rektorske konference v Celovcu)

KOMENTAR

dr.
JANKA
MALLEJA

iz kulturnega proračuna dežele še vedno vzdržuje protislovensko nastrojeno dejavnost „Kärntner Landsmannschaft“!

Za druge dejavnosti, ki pri dodeljevanju subvencij niso pogodbeno ali zakonsko vezane, je bilo leta 1988 na

HAIDERJEVE RAČUNICE

Že leta 1987je Haider v televiziji trdil, da koroški Slovenci dobimo za delovanje kulturnih društev 33% sredstev kulturnega proračuna dežele.

Prejšnjo soboto je v oddaji „Im Journal zu Gast“ to neresnično izjavo ponovil.

Resnica je seveda drugačna. V letu 1988 smo koroški Slovenci prejeli iz deželnega proračuna za kulturo, ki je razpolagal s 172 milijoni šilingov, vsega 319.000 šil., kar je komaj 0,18%. V znesku celotnega proračuna je nad 162 milj. šil. vezanih s pogodbami in z zakonom. Največji delež teh sredstev prejme celovško mestno gledališče, namreč kar 63 mil. šil. Ostalo je namenjeno društvom in ustanovam kot so Kärntner Landsmannschaft, Geschichtsverein für Kärnten, Kärntner Musikschulwerk, Dom glasbe, konservatorij idr. Iz teh vezanih sredstev pa nismo prejeli še niti groša za vzdrževanje kulturne infrastrukture koroških Slovencev kot sta npr. kulturna domova na Radišah in v Šentprimozu, Peršmanov muzej, Drabosnjakov dom idr. Dežela pa bi bila vendarle dolžna v deželnem proračunu pogodbeno vezati tudi sredstva za kulturno infrastrukturo koroških Slovencev. Lepa enakopravnost, ko uradna dežela s pogodbenimi obveznostmi

razpolaga le 9,6 milj. šil. Iz teh sredstev smo koroški Slovenci prejeli, kot že rečeno, 319.000 šil. za celotno kulturno, prosvetno in znanstveno-raziskovalno dejavnost. To bi znašalo 3% od nevezanih sredstev kulturnega proračuna dežele.

Resnici na ljubo bi 3% podpore iz celotnega kulturnega proračuna za kulturo koroških Slovencev pomenilo 6 milj. šil. Edinole te številke lahko postanejo merilo za verodostojnost ob podpisu in vzdrževanju kulture koroških Slovencev.

Večkrat smo že z ogorčenostjo ugotovili, da Koroška, kateri plačujemo davke, s temi neznatnimi subvencijami naše drugačnosti ne ceni in mačehovsko prezira našo kulturno ustvarjalnost. Haiderjeve izjave pa nam še te pičlo odmerjene šilinge, ki smo jih prejeli doslej, postavljajo vprašljive, hkrati pa zlonamerno zavajajo javnost s prikrivanjem dejstva, da se kulturno delo koroških Slovencev v bistvu vzdržuje in razvija iz finančne samopomoči.

Neresnične informacije so lahko izraz ali neobveščeni ali zlonamerne politične tendencioznosti. V obeh primerih je Haiderjeva vizija jasna: Kultura koroških Slovencev naj se ne razvija z uradno podporo dežele, to pa je voda na nemškonalnacionalni mlin.

Magdalen: bodo našli kupca, ali bodo podjetje zaprli?

Prihodnost tovarne celuloze v Magdalenu pri Beljaku še vedno ni dokončno jasna. Dejstvo, da je tudi v zadnjih tednih prišlo do večkratnih večjih motenj, ki so povzročile nadpovprečno uhajanje nevarnih snovi, je v pogovoru za radio potrdil tudi koroški finančni referent Rauscher. Poleg tega v Beljaku že dalj časa več ljudskih iniciativ nasprotuje obratovanju te tovarne, hkrati pa tudi gospodarska strokovna mnenja kažejo, da Magdalen tudi ob nadaljnjih stot milijonskih investicijah iz gospodarskega vidika nima bodočnosti.

V prerekanju o nadaljnji usodi tovarne v Magdalenu pri Beljaku se je te dni vključil tudi novi deželni glavar Haider, ki je dejal, da si Koroška

ne more še naprej privoščiti dnevnih izgub tega podjetja. Zato, tako je poudaril Haider, je treba to vprašanje takoj razčistiti: „prodati ali zapreti!“ Haider je ob tem tudi dejal, da zvezni kontrolni organ (Rechnungshof) zahteva, „da v teku enega meseca sprejmemo dokončno odločitev.“ Rauscher pa je dejal, da tako odločitev do 30. junija zahtevajo tudi interesenti za odkup. Iz Haiderjevih in Rauscherjevih izjav postaja jasno, da se poleg skupine združenih interesentov (Slovenija, papir, Leykam in Hamburger) za odkup podjetja zanima tudi skupina Frantschacher, pri slednji pa je Haider izrazil sum, da hoče Magdalen prevzeti le zato, ker bi tako dobila monopol

nad nakupom lesa na Koroškem in bi s tem lahko še bolj zniževala ceno, ki je za zgornjekoroške dobavitelje lesa že tako nizka.

Očitno se koroški politiki dejavnosti hočejo kot le mogoče hitro otresti „starega bremena Magdalen“, pri tem pa je zanje sprejemljivo celo zaprtje. Prav za tem pa se očitno skriva tudi spoznanje, da bi bili pogoji, pod katerimi bi ta ali oni interesent prevzel tovarno, v bistvu vsaj gospodarsko nesprejemljivi. To pa velja tako iz vidika še potrebnih dodatnih sredstev (predvsem za uresničitev ekoloških predpisov) kakor tudi iz vidika bodoče gospodarnosti podjetja.

Andrej Mohar

Delavstvo ima zanesljivega zaveznika!

V začetku letošnjega leta je bila Avstrija glede na gospodarski razvoj daleč pred mnogimi industrijskimi državami. Avstriji si torej lahko več privoščijo kot leto poprej. Izvoz narašča, predvsem pa je razveseljivo, da upada število brezposelnih. Glavni vzroki za to so povečan izvoz, večja industrijska proizvodnja ter višji dohodki iz turizma in zasebne potrošnje.

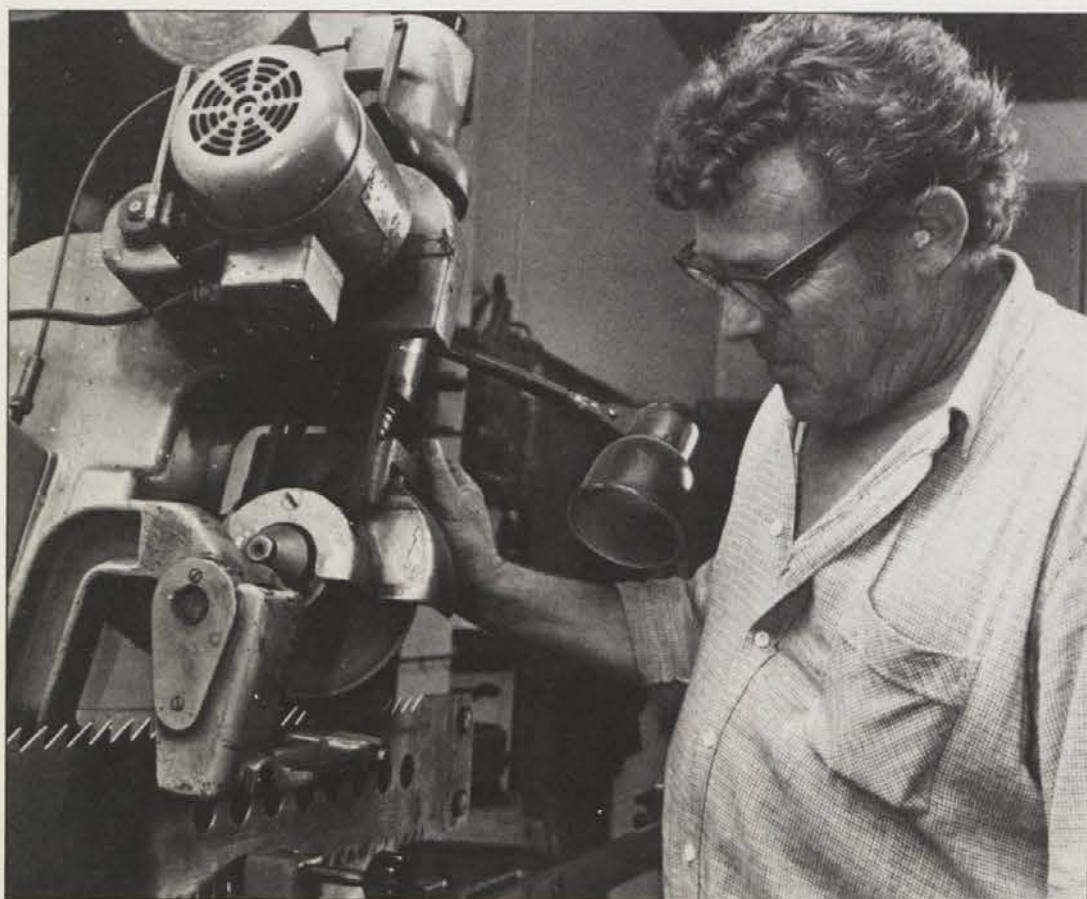
Avstriji in Avstrijke so lahko ponosni na svoje uspehe. Koroško delavstvo je bistveni nosilec tega pozitivnega razvoja, s tem pa tudi doprinaša važen prispevek k splošni blaginji. S 1. januarjem je veljavna tudi nova davčna reforma, ki je mnogim zaposlenim prinesla tudi ugodnosti. Kljub temu pa ne smemo spregledati, da bo treba v naši deželi še marsikaj izboljšati.

Koroško gospodarstvo je tačas skupaj s svojimi delovnimi silami v največji strukturni preobrazbi po letu 1945. Ker je bila politika ustanavljanja novih podjetij ter strukturna preobrazba, ki jo je mnogokrat bistveno sooblikovala Delavska zbornica za Koroško, uspešna, je uspelo pridobiti nekaj časa za prilaganje gospodarstva novim potrebam. Tudi letos se bo treba resno zavzemati za to, da bo koroška politika naši zvezni deželi zagotovila pozitiven razvoj.

Funkcionarji in nameš-

čenci Delavske zbornice za Koroško so se v zadnjem obdobju zelo prizadevali, da bi kar najbolj izpolnjevali naloge, za katere so zadolženi. Seveda pa pri tem ne bi bili uspešni, če jim ne bi pomagali tudi funkcionarji v podjetjih in v sindikalni zvezi. Takšno pomoč pa bodo potrebovali tudi novoizvoljeni funkcionarji delavske zbornice, če bodo hoteli biti kos bodočim nalogam v prid vsem delovnim ljudem v koroških podjetjih.

Prav te naloge pa so zelo obsežne, saj se delovno področje delavske zbornice ne omejuje le na socialne, gospodarske in kulturne potrebe, temveč obsega tudi splošno zastopanje delovnih ljudi nasproti državi in družbi. Važen prispevek Delavske zbornice za Koroško za boljše zastopanje delavstva pa so tudi njene servisne službe, preko katerih si delovni ljudje lahko izborijo pravice kot potrošniki nasproti raznim firmam, delavska zbornica nudi pomoč pri izterjavi službenopravnih pravic, ne nazadnje pa nudi tudi finančno pomoč pri gradnji stanovanj ter organizira vrsto strokovnih posvetovanj o kurjenju, zavarovalnicah, kreditih, gradnji, potrošnji in energiji. Poleg tega pa si delavska zbornica prizadeva tudi za pestro ponudbo predavanj in seminarjev za nadaljnjo ali dodatno poklicno usposobljenost.

Für die Interessen der Kärntner Arbeitnehmer

Zu Beginn des heurigen Jahres lag Österreich mit einer günstigen Wirtschaftsentwicklung vor vielen Industrieländern. Die Österreicher können sich mehr leisten als im Jahr zuvor. Die Exporte steigen, und erfreulicherweise sinkt die Arbeitslosenrate. Die Motoren dieser positiven Entwicklung sind mehr Exporte, eine gesteigerte Industrieproduktion sowie höhere Einnahmen aus dem Reiseverkehr und dem privaten Konsum.

Die Österreicher und Österreicherinnen können auf ihre Leistungen stolz sein. Die Kärntner Arbeitnehmer tragen diese günstige Entwicklung mit und leisten für das Gemeinwesen einen wesentlichen Beitrag. Mit 1. Jänner des heurigen Jahres hat die neue Steuerreform für

viele Beschäftigte Vorteile gebracht. Dennoch sollte nicht übersehen werden, daß in unserem Land noch viele Verbesserungen nötig sind.

Die Kärntner Wirtschaft befindet sich mit den Beschäftigten in den Betrieben im größten Strukturwandel, den unser Bundesland seit 1945 zu bewältigen hat. Die erfolgreiche Ansiedlungs- und Strukturpolitik der letzten Jahre, oftmals wesentlich von der Kärntner Arbeiterkammer vorangetrieben, hat diesem wichtigen Bereich eine Atempause zur Anpassung an neue Verhältnisse verschafft. Auch im neuen Jahr soll alles daran gesetzt werden, daß die Politik in Kärnten eine günstige Entwicklung unseres Bundeslandes herbeiführt.

Die Funktionäre und Be-

diensteten der Kärntner Arbeiterkammer bemühen sich während der letzten Legislaturperiode, die ihnen übertragenen Aufgaben nach besten Kräften zu erfüllen. Diese Tätigkeit wäre jedoch ohne Hilfe aller Funktionäre in den Betrieben und in den Gewerkschaften jedoch nicht möglich gewesen. Diese Hilfe werden jedoch auch die neu gewählten Arbeiterkammerfunktionäre benötigen, um die Aufgaben der Zukunft zum Wohle der Beschäftigten in den Kärntner Betrieben bewältigen zu können, erstreckt sich doch der Aufgabenbereich der Arbeiterkammer nicht nur auf soziale, wirtschaftliche und kulturelle Interessen, sondern auch auf die allgemeine Vertretung der Arbeitnehmerinteressen in Staat und Gesellschaft.

AK-Wahl '89

Vsi koroški delavci in nameščenci, ki so februarja t.l. izpolnili 18. leto starosti in so bili ob tem času zaposleni pri kakem koroškem podjetju, pa tudi vse ženske, ki so bile 10. februarja na karenčnem dopustu, volijo

11. in 12. junija 1989

svoje zastopstvo v Delavski zbornici za Koroško. Vsi volilni upravičenci so že pred dobrimi štirinajstimi dnevi dobili pismeno obvestilo o tem, v katerem lokalu volijo in kdaj je odprt. Gre za vaše interese, torej tudi vi izkoristite možnost, da s svojim glasom okrepite delavsko zastopstvo!

Deželni poslanec Josef Quantschnig (na mali sliki) je tudi predsednik Delavske zbornice na Koroškem. Skupaj z drugimi izvoljenimi odborniki zbornice se prizadeva, da bi delavska zbornica lahko uresničila želje in potrebe vseh delojemalcev na Koroškem.

Rast univerze

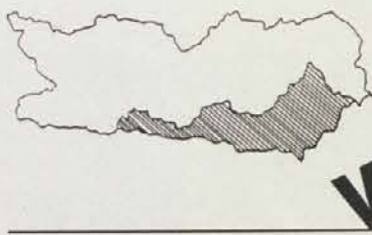
CELOVEC. – Novi zvezni minister za znanost Erhard Busek je napovedal, da se bo zavzel za nadaljnji razvoj univerze v Celovcu. Predvsem naj bi z načrtnim podpiranjem ta ustanova dobila posebno mesto na področju izobraževanja in raziskovanja. O konkretnem razvojnem programu pa se še ni izjasnil, v razpravi pa je spet ustanovitev športnega inštituta, kar so njegovi predhodniki že dalj časa odlagali.

Kelag pomaga pri varčevanju

CELOVEC. – Gospodinjstva na Koroškem porabijo letno 600 milijonov kilovatnih ur toka. Če pa bi samo 20 odstotkov starih hladilnikov in zmrzovalnikov zamenjali za nove, sodobne modele, bi letno prihranili skoraj 12 milijonov kilovatnih ur. Ta prihranek ustreza porabi malega mesta. S temi podatki je direktor predstava Koroške elektriške družbe dr. Bresitz opozoril na to, da se Kelag prizadeva pomagati potrošnikom. Tako je Kelag v sodelovanju s koroškimi elektrotehnikami začela z akcijo, s katero bo podpirala nakupe varčnih električnih naprav za gospodinjstvo: kdor bo kupil take naprave, ki bodo označene s posebno nalepko, jih lahko plača v obrokih. Ta akcija bo trajala do konca leta 1991. S tem hoče Kelag pri potrošnikih vzbuditi čut za varčevanje z električno energijo, hkrati pa jim pomagati pri znižanju izdatkov za tok.

Poseben rekord

CELOVEC. – Koroška je evropski rekorder vsaj na enem področju: vsak sedmi ali deveti dan imamo v naši deželi nevihto, vsako leto torej kakih 50. Toda za tropskimi predeli krepko zaostajamo: tam naštejejo letno kakih 3000 neviht, zabliska se pa kar 100.000-krat.

V ZRCALU

600 kilometrov kolesarskih poti

CELOVEC. – Skoraj polovica načrtovanih kolesarskih poti po vseh predelih Koroške je že zgotovljenih, torej imajo Korošci možnost, da se vozijo po skoraj 600

kilometrih teh poti. Samo v beljaškem okraju lahko kolesarji izbirajo med 23 progami, ki skupno merijo skoraj 400 kilometrov. Deželni svetnik Rauscher pa je napovedal, da bodo že letos začeli z urejevanjem kolesarske poti med Vrbskim jezerom in platojem hodiških jezer, pravtako pa so že začeli z deli na kolesarski poti med Področico in Aninim mostom. V fazi načrtovanja pa sta tudi dve kolesarski poti v področju narodnega parka v Visokih Turah. Kdaj je tam računati z zgotovitvijo še ni jasno, dežela pa namerava v naslednjih letih za gradnjo takih poti investirati še več milijonov.

Huda nesreča

PLIBERK. – Pri popraviljanju pokvarjenega vozu naprave za sortiranje hlodov na Trampuževi žagi v Nonči vasi pri Pliberku se je zgodila huda nesreča: šofer Simon Maček iz Labota, ki je opravljal popravilo, si je poškodoval oba gležnja, saj ga je transportni voz, ki se je iz še neznanih razlogov začel premikati, vlekel s seboj kar 15 metrov daleč.

Janko Tolmajer – osemdesetletnik

RADIŠE. – Minulo nedeljo je – kot smo že omenili – praznoval svoj 80. rojstni dan Janko Tolmajer, p. d. Puderšnik iz Spodnjih Rut pri Radišah. Dolgi vrsti voščilcev se je priključilo tudi domače prosvetno društvo. Na njegovem domu mu je čestital moški pevski zbor na čelu s predsednikom društva Ludvikom Ogrisom. Pri družil pa se jim je seveda tudi predsednik Slovenske prosvetne zveze Tomaž Ogris.

Janka Tolmajerja poznamo kot trdnega koroškega Slovenca, ki je v medvojnem obdobju pripomogel k ponovni požitvi slovenskega kulturnega delovanja na Radišah. Bil je dober organizator, predsednik domačega društva, odbornik Slovenske prosvetne zveze ter še danes šteje med nenadomestljive kroniste preteklih desetletij našega narodnega življenja. Tolmajer je bil tudi med ustanovnimi člani

Narodnega sveta koroških Slovencev, podpredsednik Kršćanske kulturne zveze in dolga leta odgovorni urednik Našega tednika.

Janku Tolmajerju za njegov življenjski jubilej iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo zdravja in zadovoljstva.

V nedeljo bo 18. srečanje planincev

ŽELEZNA KAPLA. – Slovensko planinsko društvo v Celovcu prireja v prihodnjo nedeljo, 11. 6. 1989, Srečanje planincev treh dežel. Planinci s Koroške, Slovenije, Trsta in Gorice se bodo zbrali ob 9. uri pri Rieplnu v Lepeni pri Železni Kapli, nato se bodo povzpeli na vrh Topice. Tam bo maša in kulturni spored, sledilo pa bo družabno srečanje.

20. maja 1979 so odprli novi kulturni dom na Radišah.

S trudom zgrajeni kulturni dom že deset let kulturno središče

RADIŠE. – Pred nekaj več kot desetimi leti je bil sedanji kulturni dom na Radišah še farovski hlev. Toda že takrat so v njem nastopali zbori, igralske skupine, itd. Seveda še na iz desk zbitem in s papirjem oblečenem odru. V temačni lopi za odrom so bili zarjaveli plugi, vile, cepci, in še bogve kakšna ropotija. Ljudje so sedeli na zbitih klopih ob jasliah za krmljenje govedi...

Toda to je bil kulturni hlev radiških kulturnikov, kljub revni podobi pa je bil poln toplote in prijetnega vzdušja. Toda kulturno prizorišče je bilo ogroženo, saj so se Radišani bali, da ga bo cerkev prodala komu drugemu. Šele župnik Jank je dosegel, da so cerkvene oblasti farovski hlev prodale Slovincem. In v tistem času se je tudi porodila konkretnjša predstava o lastnem kulturnem domu. Može in žene so prijeli za delo. Podirali so zidove, sekali les, gradili, obnavljali streho... S skromnimi sredstvi, predvsem pa z velikim prizadevanjem in zagonom je tako nastal veličasten kulturni dom.

20. maja 1979 pa je bilo vse nared: že jutraj je pred novim kulturnim domom godba na pihala zaigrala budnico, druga nedeljska maša je bila v novi dvorani, popoldne pa je bila otvoritvena sveča-

nost. Radišani in koroški Slovenci so dobili nov kulturni dom.

V minulih desetih letih je bilo v kulturnem domu na Radišah na stotine prireditev, v nedeljo, 11. junija pa bo v njem prava veselica: radiško prosvetno društvo bo ob 14.30 uri proslavilo 10-letnico njegovega obstoja, gostovali pa bodo tudi pevci iz Bilčova, Kotmare vasi, Šentprimža ter godba na pihala iz Šmihela. Obeta se torej veličastna proslava, pač ustreza pomembni obletnici.

OGLASA

Iščemo servirko

za meseca julij in avgust; večerni čas. Lahko je tudi brez prakse (študentka), starost najmanj 18 let. – Gasthaus, Espresso „Trink-wirt“, Vognje polje, tel.: 04254/285511.

Iščemo kuharico ali absolutno gospodinj-ske šole, za zasebno gospodinjstvo. Delovni čas in plača po dogovoru. Ob sobotah, nedeljah in praznikih prosto. Prijave z običajnimi prilogami pošljite na „Slovenski vestnik“, pod šifro: PODJUNA.

„Danica“ v srcu Jugoslavije

Vokalni ansambel SPD „Danica“ je konec maja gostoval v Beogradu. Povabil ga je Zavod za izdelavo denarja. Nastopili pa smo v okviru športnih iger delavcev treh pobratenih tovarn. To so Megaplast – Donji Milanovac, ki nas je gostil lansko leto, Tovarna papirja Radeče in imenovani zavod iz Beograda. Vse te tri tovarne pa sodelujejo v procesu nastajanja denarja. Vsako leto se srečujejo njihovi športniki in se pomerijo v 7 športnih panogah. Reči je treba, da so te športne igre pripravljene profesionalno. Prvi dan smo bili gostje avstrijskega konzula v Beogradu Cirila Ster-

na, ki je organiziral, da smo v Plečnikovi cerkvi zapeli Jožefovo mašo, nato pa smo na sprejemu pri družini Stern prepevali članom diplomatskega zbora raznih držav. Nismo tudi pozabili obiskati Skadarlijo, hišo cvetja, ogleдали smo si znamenitosti Beograda, prisostvovali športnim igram. Na zaključnem večeru smo pred številno publiko nastopili z našim programom, ki ga je povezoval Jože Rovšek. Sprejeli so nas presenetljivo lepo, tako da smo se počutili kar domače. Domov smo se vračali z lepimi občutki, da smo si pridobili nove prijatelje.

Dani

„Dvojezični večeri so uspeli“

Z branjem Andreja Kokota in Josefa Winklerja v Podklošču se je končala serija dvojezičnih literarnih večerov, ki jih je prirejal Center za izobraževanje odraslih (EbZ) skupno z občinami, kjer so ta

Vodja EbZ mag. Blatnik

branja potekala. Ob zaključku te serije smo se pogovarjali od vodjo EbZ mag. Eduardom Blatnikom, ki nam je dejal, da „je center od vsega začetka dalje z dvojezičnimi večeri želel spodbuditi pripravljenost k dialogu med slovensko in nemško govorečimi deželani“. Prav s tem, da so kot soorganizator sodelovale tudi občine, pa so te prireditve dobile tudi uradni značaj.

Blatnik je z udeležbo publike kot tudi z odmevom na posamezne prireditve zadovoljen. Prav zaradi uspeha – pa tudi načelnih smernic svojega delovanja – pa namerava center nadaljevati s tovrstnimi prireditvami. Blatnik je dejal: „Vigredi 1991 želimo izvesti po-

dobno serijo literarnih branj, takrat pa naj bi prišli do besede mladi obeh narodnosti. Pa tudi sicer bomo še naprej sodelovali s slovenskimi kulturnimi organizacijami: septembra bomo skupaj s SPZ v celovski Mestni hiši prikazali etnografsko razstavo, zanj bomo izdali tudi dvojezični katalog, okrog božiča pa bomo skupaj s KKZ prikazali arhitekturno razstavo z južne Koroške.“

Center za izobraževanje odraslih pa prav v tem času sestavlja tudi svoj jesenski program. Tudi zanj je mag. Blatnik v razgovoru napovedal, da bo vključeval tudi nekaj točk na temo sožitja oziroma o položaju slovenske manjšine na Koroškem.

-ma

20. teden srečanja v Celovcu

V času od 21. do 28. junija 1989 bo Celovcu spet tradicionalni Teden srečanja (Woche der Begegnung), ki bo tokrat potekal v znamenju 20. obletnice tega uveljavljenega družabno-kulturnega spektakla.

Spored letošnjih prireditev je ta teden zastopnikom javnih občil predstavil kulturni referent mesta Celovec Siebert Metelko s svojimi sodelavci. Dejal je, da bo 20. teden srečanja obsegal 180 prireditev, ki so zajete v 70 programskih naslovih. Če od teh omenimo le koncerte, gledališke, filmske predstave in prireditve za otroke, ki bodo vse na visoki umetniški ravni, bodo med njimi gotovo tudi zabavnega značaja, ki bodo privabile številne obiskovalce ob blizu in daleč, saj na teh prireditvah ni vstopnine, ki je čisto vzrok za slab obisk. V tem tednu bodo na Novem trgu v Celovcu tudi knjižni sejmi, ki bodo sladokuscem tiskane besede nudili veliko izbiro.

Metelko je naglasil, da je Celovec edino deželno glavno mesto v Avstriji, ki ima tak teden, ki prebivalstvu omogoča sprejemanje visoke kulture. Pri sporedu bodo poleg domačih sodelovali tudi ansambli iz tujine. Značilnost Tedna srečanja je tudi v tem, da večina prireditev poteka na prostem – na ulicah, trgih, parkih in dvoriščih. Stroški celotedenskih prireditev znašajo 1,6 milijona šilingov, k temu pa bodo kot dodatek za 20-letnico prejeli še pol milijona šilingov. Točen spored prireditev je razviden v vseh javnih mesnih in občinskih uradih, na voljo pa tudi pri kulturnih društvih in na posebnih lepakih.

Gustav Januš razstavlja v Deželni galeriji

Gustav Januš slavi letos 50-letnico. S tem doživlja tudi najplodnejše obdobje svojega umetniškega ustvarjanja kot pesnik in slikar. Tisti, ki spremljamo njegov ustvarjalni opus, vemo, da je v zadnjih letih zavzel pomembno mesto v slovenski, koroski oz. avstrijski in mednarodni kulturni javnosti. Srečevali smo ga na številnih literarnih branjih, se z njim veselili ob izidih njegovih pesniških zbirk doma in v tujini in občudovali njegove likovne stvaritve tu in v širšem svetu.

Januš je tudi tokrat prenetil tako s slikami velikega formata kot z obdelavo posameznega motiva, ki ga opazovalcu predstavlja v skupinski kompoziciji ali inštalaciji. Generalna izpoved sedanje razstave je v tem, da Januš s svojim slikami naravne oblike sooča z umetnimi, kar povzroča svojstveno, izvirno izpoved njegovih slikovnih kompozicij. Čeprav se motivi čestokrat ponavljajo in vso razstavo spajajo v eno samo strani. Gore polne vsebine in notranjih struktur. Tako imenovanim umetnim oblikam

manjka organski značaj. Slikarsko komaj definirane se razprostirajo kot tanke, izreveliko kompozicijo, so tudi kot posamezne slike samostojni motivi, ki gledalcu nazorno tolmačijo slikarjevo izpoved. Januš se ob tem poslužuje motiva gore, vendar ne v realističnem pomenu besede. Njegove primerjave so, kot je zapisano v obsežnem katalogu, da umetnik najprej izpove izhodišče svojih figur: na eni strani gore in griči, nazobčane, šablonsko oblikovane ploskve na drugi zane folije čez naravno obliko

ali se tiskajo od zadaj naprej. Rezani robovi figure, razmeroma homogen barvni nanos ter možnost samovoljne postavitve merijo na njeno izumetničenost. Za Januša so to oblike, ki jih v naravi ni, ki se lahko porodijo samo v človeškem duhu.

Janušu, ki se bo prihodnjo sredo v Deželni galeriji predstavil še z branjem svojih pesmi, k razstavi iskreno čestitamo in mu tudi v bodoče želimo lepih umetniških dosežkov.

A.K.

INSERTAT

Wiener Sezession, Wiener Werkstätte, Jugendstil: Originalplakate und Künstlerpostkarten gesucht. Zahle absolute Liebhaberpreise. Telefon (06463) 545.

Branje

Prihodnjo sredo, 14. junija 1989, bo ob 19.30 uri literarni večer, in sicer na dvorišču Mohorjeve (vhod 10. Oktoberstr. 25), na katerem bodo nastopili štirje „dunajski čuši“ Milo Dor, Pavel Kohut, Gyoergy Sebestyen in Robert Schindel. To so štirje avtorji raznih narodnosti, ki živijo in ustvarjajo na Dunaju. Na večeru bo sodeloval tudi ansambel „4J“. Prisrčno vabljeni!

Ponovitev

V nedeljo, 18. junija 1989 ob 20. uri bodo v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu ponovili igro Kaplan Martin Čedermac. Vsi, ki predstave še niso videli, prisrčno vabljeni, da si jo ogledajo.

Občni zbor

SPD „Dobrač“ na Brnci obvešča svoje člane, da bo redni občni zbor društva v ponedeljek, 19. 6. 1989, ob 20. uri v prostorih posojilnice na Ločilu. Na dnevnem redu bodo med drugim poročila volitve odbora in slučajnosti.

„Pojmo s ptički“ v drugi nakladi

Uspešnica „Pojmo s ptički“, kaseta, na kateri so posnete otroške pesmi Lenčke Kupperjeve, ki so jih posneli otroški zbori iz Šentlipša, Škocijana in Celovca („otroški vrtec „Naš otrok“ in mladinski zbor Zvezne gimnazije za Slovence), je pred kratkim izšla v drugi nakladi. Medtem ko je za prvo naklado vigredi 1981 poskrbela Krščanska kulturna zveza, je drugo naklado uredila Mohorjeva založba, ki načrtuje tudi ponatis spremne knjižice, ki jo bo nanovo ilustrirala prof. Andreja Zikulnig. Cena kasete je 120 šil.

Ivan Dolenc Za dolar človečnosti

Tudi na račun poročne noči. Ves ta direndaj in vrišč pa je bil pristen in prisrčen, kot da se je med te stene vsulo življenje iz kakšne starodavne povesti in ga zdaj ni več mogoče zaustaviti, dokler se samo od sebe ne odigra in izteče. Med zagretnimi obrazi pred mizami so se vrteli in potili tudi ukrajinski diakoni. Manjkal je samo še Gogoljev hudič.

Seveda smo se tudi mi pomešali v to ljudsko rajanje. Francke sploh ni bilo nikjer več na spregled, toliko plesalcev je imela. Utonila je

tam nekje v sredini plesnega kroga, ki se je vrtel vse hitreje in hitreje. Ne spominjam se, da bi orkester sploh kdaj prenehal igrati.

„Zdaj vidiš, zakaj se držim Winnipega,“ je pripomnil Rade, „ukrajinski je. Kakor doma se počutim med temi ljudmi. Za svoje brate jih imam. Po številu jih je pa kot listja in trave, menda že pol milijona v vsej Manitobi. Svoj jezik imajo v šolah. Edina manjšina, ki je tukaj to doseglja.“

Gledam naokrog in sem ves sproščen. Menda prvič

po dolgih mesecih. Vse se mi pokaže v lepši luči. Ne morem razumeti, da sem bil te zadnje dni tako napet, tako nestrpen. Pomislim na banane, ki me čakajo v ponedeljek ob štirih zjutraj, pomislim na železnico, kjer naj bi jih prekladal z voza na voz, in se prešerno zakrohota. Že drugo čašo vina izpijem na zdravje ženina in neveste, na dušek seveda, in si mislim o ledu in mrazu zunaj pred vrati, da še ni tak, kot je, na primer, kje na Yukonu ali na Aljaski. Bratim se s svojimi sosedi na levi in na desni, prisluhnem njihovim pogovorom. Učim se razumevati kanadske razmere. Vse mi je tako lahko, celo sila preprosto. Vse vidim in dojemam tako, kot je povsod drugje: delaš, živiš, se prebiješ skozi vsakdanje težave, potem se pa poveseliš, pozabiš na resnobo tedna ali meseca, ki je za teboj. Spočiješ se, da si spet svež in pripravljen za

jutrišnji dan.

Prijeten, odkrit korenjak pripoveduje omizju o svoji hčeri. Kmalu se bo, kajpak, omožila. Zadnje leto obiskuje šolo za medicinske sestre. Kaže nam njeno fotografijo. Prav nič ameriškega ni na njej razen obleke. Doma niti lase še vedno spletene v kosi.

Roke, ki držijo barvno fotografijo, so velike kot lopata in vse trde na dlaneh. Nič se ne tresejo.

Za nami udarijo godci na boben. Nevesta in ženin odhajata, da se preoblečeta za odhod. Spet zatulijo po vsej dvorani vesela usta, oglasi se ploskanje, kozarci ponovno zazvenijo. Še en poljub, potlej drugi in tretji. Orkester igra naprej. Mladoporočnica sta že odšla za oder.

V ospredje so se pognala dekleta, morda jih je dvajset, morda petdeset. Postavijo se v vrsto pred vrati, skozi katera se je začasno izgubila

nevesta. Čakati hočejo tam nanjo, da vrže mednje svoj poročni venec. Tista, ki ga bo ujela, bo prihodnja nevesta.

„In potem se bomo spet takole veselili,“ je nekdo tolmačil ta prizor svojemu otroku. „Spet bomo skupaj.“ Otrok še ni imel pet let. Ni bilo nobenega znamenja, da bi kaj razumel. Oče pa je žarel od sreče in zadovoljstva.

Rade je ves čas gledal, kje in kako se je sukala Francka, a ni preslišal pripombe, ki je padla za našo mizo.

„Takšni so,“ se je oglasil. „Vedno vsi skupaj. Kot ena družina. Pošten, delaven, kulturn narod.“

Iz gneče na plesišču se je približal mojemu sobesedniku starejši človek. Pozdravil nas je hrvaščini. Jezik se mu je zapletal od piva in žganja.

(dalje prihodnjič)

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA

TE DNI NA TELEVIZIJI

PE 9.6.	9.30 Ruščina; 10.00 Pred izbiro poklica; 10.30 Tigrova pranka; 14.00 Kraljevska poroka; 16.00 Oddaja za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Akti XY-nerešeni...; 21.20 Roda, Roda; Pogledi s strani; 22.20 Trailer; 22.50 Vroče pištole v vročih pesteh; 0.20 Akti XY-nerešeni...; 0.25 Aktualno.	11.55 Tedaj; 12.00 Šport; 16.45 Dediščina Guldenburgov; 18.00 Bavarsko sodišče; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Look; 21.20 Šport; 22.00 Čas v sliki; 22.50 „Umetnostni komad“ meseca; 23.50 Čreda; 1.45 Poročila.	16.40 P. Evans: Onassis; 17.30 Leteči cirkus Montyja Pythona; 18.10 Spored za otroke: Nevarni zaliv: Sokolov let; 18.45 Gorska folklor: Turčija; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.15 V hribih se dela dan...; 21.00 Kriminalna zgodba; 22.35 Dnevnik; 22.50 Poletna noč; 23.00 Vrnitev Sherlocka Holmesa; 0.00 Ko poletja umirajo.
SO 10.6.	10.00 Francoščina; 10.30 Ruščina; 11.00 Anastazija; 12.40 Dingo, divji avstralski psi; 14.10 Raj za živali; 14.30 Mož z načeli; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.00 Panoptikum; 18.30 Nogomet; 19.00 Ta teden na televiziji; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Stavim, da...; 22.05 In pravičnost za vse; 0.00 Aktualno.	14.00 Šport, tenis; kolesarjenje; 16.00 Iz parlamenta; 18.00 Bavarsko sodišče; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Elektra, prenos iz opere; 12.45 Šport; 22.45 Pustite teči solze; 22.40 Harald Juhnke; 23.55 Poročila; 0.00 Iz knjige Roda, Roda.	14.15 A. C. Doyle: Vrnitev Sherlocka Holmesa; 15.10 Tednik; 16.00 Domžale: rekreativno popoldne; 17.35 Izobraževalna oddaja; 18.05 Poročila; 18.10 Spored za otroke: Robin in Rozi: Nov začetek; Bendji; Stara železniška postaja; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.30 Francoska zveza; 22.20 Dnevnik; 22.35 Vrnitev Sherlocka Holmesa.
NE 11.6.	9.50 Najlepši slapovi sveta; 10.35 Ta teden; 11.00 Ura tiska; 12.30 Orientacija; 13.30 Popi; 16.00 Oddaja za najmlajše; 17.00 X-large; 18.30 Falcon Crest; 19.15 Loto; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Profesor Berhardi; 23.00 J. Brahms – koncert; 23.55 Poročila.	9.30 Spomini na R. Straussa; 12.30 Angel, hudič in demoni; 13.00 Dober dan, Koroška ; 13.20 Tisoč mojstrov; 13.30 Slike iz Avstrije; 15.00 Športno popoldne; 19.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Premeten ozkrouh na delu; 22.00 Led na držalu – velika ljubezen; 23.30 Šport; 23.25 Big Valley; 0.10 Poročila.	9.30 Otroška matineja: Živ žav; Nevarni zaliv; 10.50 Siniša Pavič: Boljše življenje; 11.30 Alpski večer '89; 12.30 Zabava vas Oliver Dragojevič; 14.30 Bourvil: Pri dobri kapljici; 16.05 M. Zinnerova: Zapisani šoli; 17.10 Simon in Sara; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Ptice pod nebom; 21.40 Zdravo; 23.10 Videostrani.
PO 12.6.	9.55 Tedaj; 10.30 Mož z načeli; 12.00 Iz parlamenta; 14.00 Bill Cosby; 15.30 Oddaja za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Knight Rider; Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Dempsey in Makepeace; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Lastnik hiše; 23.55 Big Valley; 0.40 Poročila.	16.40 Tedaj; 16.45 Yinyang; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Bavarsko sodišče; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Gozdarska koč Falkenau; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Cesarjevi novi konji; 23.10 Nočni studio; 0.10 Aktualno.	18.05 Poročila; 18.40 Spored za otroke: Radovedni taček: most; Tisoč idej za naravoslovce; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Zoran Tanasković: Lov na miši; 20.40 Električna ekologija; 21.10 Osmi dan; 21.50 Dnevnik; 22.05 A. C. Doyle: Vrnitev Sherlocka Holmesa; Alo, alo, angl. humor. serija; 1.05 Videostrani.

Brezkompromisen svet nasilja

Sobota, 10. 6. 1989, TV LJ1, 20.30 – Že na samem začetku sedemdesetih let je nastala kriminalka „Francoska zveza“, ki je začrtala poti in okvir žanra. Leta 1971 je namreč William Friedkin dokončal ta film, s tem pa tudi prvo kriminalko v zgodovini, ki je kot film leta prejela pozlačeni kipec. Friedkin je svet filmske kriminalke zastavil brezkompromisno, brez olepšav in blagih robov. V glavnih vlogah med drugim igrajo Steve Mc Queen, Gene Hackman in Fernando Rey (na sliki).

Prepletanja... Zakleti rubin

Petek, 9. 6. 1989, TV LJ1, 0.00 – Film „Ko poletja umirajo“ je drama, v kateri se prepletajo teme: pravica, pohlep po bogastvu, resnicoljubnost in poštenost. Povezuje jo mlad advokat, ki pravzaprav ne ve, kaj hoče, dokler se ne zaljubi...

Sobota, 10. 6. 1989, TV A1, 0.05 – Iz muzeja v Bangkoku ukradejo dragoceno zlato verižico z velikim rubinom. Toda, kdor jo nosi, mora umreti. A seveda ne zaradi čarovnije, temveč zato, ker hkrati pomeni tudi pravico do lastništva princa.

Radovedni taček o mostovih

Ponedeljek, 12. 6. 1989, TV LJ1, 18.40 – Most je lahko lesen, kamnit, viseč, dvizni, tak, po katerem vozijo avtomobili, pa tudi tak, po katerem brzijo vlaki. Most pa lahko naredi tudi spreten športnik.

10 let vlade „Železne lady“

Petek, 9. 6. 1989, TV A2, 23.10 – V Angliji že deset let z „železno roko“ vlada Margaret Thatcher. Posledice so socialna beda, brezposelnost in nezadovoljstvo. Hkrati ali prav zaradi tega je Thatcherjeva tudi stalna „gostja“ satirične oddaje Spitting Image.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Petek, 9. 6.

Iz kulturnega življenja

Sobota, 10. 6.

Duhovni nagovor (Stanko Olip)

Voščila (Marica Hartmann)

Nedelja, 11. 6.

Domovina – kaj mi pomeni (M. Grötschnig)

Ponedeljek, 12. 6.

Otroški dan na Zilji – reportaža

Dober dan, Koroška

Spored za 11. 6. 1989, ob 13.00, TV A2

- Akademija slovenske gimnazije
- dokončna odločitev za Mohorjevo ljudsko šolo v Celovcu
- nadaljevanje serije o deželnem arhivu (Humberški urbar, slovenski obrazci za prisego)
- nogomet: SAK – Beljak (prvenstvena odločitev)

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sobota 10. 6. 20.00	dvorana Kassl, Škocijan	SLOVENSKA GIMNAZIJA GOSTUJE Spored: petje, glasba, plesi, recitacije, Nastopajoči: skupine slovenske gimnazije in domače skupine	SPD Vinko Poljanec, otroška skupina Škocijan
Sobota 10. 6. 20.00	pri Miklavžu, Bilčovs	OPALO IMA VSAKDO RAD (John Patrick) Nastopa: Igralska skupina SPD Šmihel.	SPD Bilka, Bilčovs
Sobota 10. 6. 20.00	kulturni dom, Brnca	KONCERT Sodelujejo: Tamburaški ansambel SPD Jepa-Baško jezero, Loče (Erika Wrolich), Mešani pevski zbor SPD Dobrač (Aleksander Černut), gostuje: Pevski zbor KUD Drago Vidošević iz Bosanskega Broda (Josip Jerkovič).	SPD Jepa-Baško jezero, SPD Dobrač in KKZ
Nedelja 11. 6. 14.30	Kulturni dom Radiše	„10. letnica kulturnega doma na Radišah“ Sodelujejo: Skupina SPD Radiše, Mešani pevski zbori slovenskih prosvetnih društev iz Bilčovsa, Kotmare vasi in Šentprimoža, Godba na pihala iz Šmihela.	SPD Radiše
Nedelja 11. 6. 9.00	v Lepeni, Železna Kapla	18. SREČANJE PLANINCEV Koroške, Slovenije, Trsta in Gorice 9.00 zbiranje pri Rieplnu (1249 m) v Lepeni, 9.30 pohod na Topico (1649), 12.00 maša, 13.00 kulturni spored.	Slovensko planinsko društvo Celovec
Nedelja 11. 6.	Bistrica na Zilji	OTROŠKI DAN Ko bom velik(a) – otroci sanjamo o cerkvi. Začetek ob 10.30.	Katoliška mladina
Nedelja, 11. 6. 14.00	farna dvorana, Šentjakob	KULTURNA PRIREDITEV Nastopajo: domači pevci (vodi Karli Krautner), MoPZ Kralj Matjaž iz Libuč (vodi Hannes Košutnik), Instrumentalni trio upokojencev iz Šentjakoba, Kratke prizor (upokojenci), pevski zbor društva upokojencev Jesenice, ženski pevski zbor upokojencev Javornik – Koroška Bela. Nato družabno srečanje.	Društvo upokojencev v Šentjakobu
Torek 13. 6. 20.30	nad menzo univerze, Celovec	„ESENAS DE MI CIUDAD“ (Scene iz mojega mesta) Nastopa: Teatro justo Rufino Garay (Nikvaragva), – kritično o vsakodnevnem življenju v Managvi.	UNIKUM
Petek 16. 6. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	Zvočnost slovenskih pokrajin koncert Tria Terlep.	Kulturno društvo Pri Joklnu

MENJAVA DENARJA (VALUTE)		dne 7. 6. 1989	
		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	13,60	14,20
za 1 angleški funt	£	21,30	22,50
za 100 franc. frankov	f	203,00	213,00
za 100 ital. lir	Lit	0,95	1,00
za 100 dinarjev	DIN	0,07	0,13
za 100 švic. frankov	sfr	802,00	822,00
za 100 holand. guildnov	Hfl	617,00	633,00
za 100 nemških mark	DM	694,50	711,50

Posredujeta: Posojilnica-Bank Zveza-Bank, Celovec

RAZSTAVE

Celovec

– Kulturna taberna Pri Joklnu: – 9. 6. (20.30): Heinz Ortner, grafike, „Und immer wieder die menschliche Figur“. – **Galerie Carinthia:** (do 24. 6.): Sebastian Holzhuber, Neue Bilder. – **Galerie 61:** (od 31. 5. do 16. 6.): Cornelius Colig. Vorstellung der neuesten Werkgruppe Flush. – **Kärntner Landesgalerie:** (od 7. 6. do 2. 7.): Gustav Januš, dela iz novejšega obdobja. V sredo, 14. 6. ob 19 uri bo Januš bral iz svojih del. – **Prostori AUSTRIA TABAK,** Šentpeterska c. 7: (od 12. do 30. 6.) Alois Köchl, Sedem scenskih zaves za Bert Brechtov „Die sieben Todsünden der Kleinbürger“.

Tinje

– **Galerija Tinje:** (do 17. 6.) – Tinca Stegovec, akademska slikarka, slike. – **Galerija Tinje:** (od 19. 6. do 5. 9.) – Iska Rano, slike.

Pliberšk

– **Falke-Galerie** (Libuče) – Hermann Falke, Smrt se ne spominja. Razstava bo odprta do 23. 6.

LOTTO	
6 šestic	1.919.968.-
8 petic z dodatno štev.	479.992.-
846 petic	6.808.-
34.662 štiric	221.-
448.017 trojk	21.-

TOTO	
3 dvanajstice	966.282.-
53 enajstic	23.006.-
612 desetic	2.368.-

Rezultate prvih štirih tekem je uganilo 5 igralcev, vsak od njih dobi 200.997.- šilingov.

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, telex 42 20 86 ZSO. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar. **Tisk:** Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 200.000 dinarjev. **Oglaš:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 10.000.000 dinarjev.

od
vse povsod

Mali pijančki

Kar 59 odstotkov prvošolcev v Vila Nova de Paiva na severu Portugalske ima pивske navade: vsak dan popijejo četrt do pol litra vina. Ta podatek je v specializirani reviji objavila skupina zdravnikov. Ti otroci menda sploh ne vedo, da alkohol škodi njihovu zdravju.

Draga kodra

Največjo vsoto, ki jo je kdajkoli kdo plačal za kak koder las znane osebnosti, je pred kratkim odrl nek londonški starinar. Za okvir s kodroma las Mozarta in Beethovna je odštel 11.000 funtov (nad 200.000 šilingov).

Šmartno 21 – nova vez med Celovcem in Novo Gorico!

Partnerski mesti Celovec in Nova Gorica imata od preteklega petka naprej novo zvezo. V romantični vasi Šmartno v bližini Nove Gorice je delegacija Celovca podpisala pogodbo o najemu umetniškega ateljeja. Po Parizu je najem v Šmartnem drugi impulz mesta Celovec za podporo kulturnega delovanja svojih umetnikov.

Pobudo za najem prostorov v hiši Šmartno šte. 21 (slika desno) sta dala celovski župan Leopold Guggenberger in mestni svetnik za kulturo v Celovcu Siegbert Metelko, kraj Šmartno pa je odkril naš rojak, umetnik Valentin Oman, ko je pred leti obiskal to vasico.

Šmartno je utrjeno mediteransko naselje v Goriških Brdih, kakih 20 kilometrov oddaljeno od Nove Gorice. Stilno oblikovanje hiše, tipič-

ne ozke ulice in trge obkroža obzidje s stolpi iz prve polovice 16. stoletja. Šmartno je zaradi izjemne zgodovinske vrednosti razglašeno za kulturni spomenik prve kategorije. Po hudem potresu l. 1976, ki je vasico precej prizadel, v naselju poteka obsežna in temeljito strokovno vodena obnova oz. revitalizacija, ki naj bi temu čudovitemu okolju vnesla nove in žive razsežnosti.

Najemna pogodba, ki so jo v „celovškem ateljeju“ podpisali celovski župan Guggenberger, mestni svetnik za kulturo Metelko, predsednik skupščine Nova Gorica Albert Bevčič, njegov predhodnik Danilo Basin ter predstavnik podjetja HIT, velja do leta 2019. Mesto Celovec pa bo za naslednjih 30 let plačalo najemnino v višini 500.000 šilingov.

Potemnele epolette gojencev

Ena najuglednejših ameriških vojaških akademij, U.S. Army School of the Americas, je sklenila odpri dvorano znamenitih mož, to je svojih diplomantov, ki so se kasneje izjemno izkazali v vojaškem ali civilnem življenju. Ko je komisija reševala, koga naj vključi v to stalno razstavo in koga diskretno izpusti, ker je požel bolj razvpitost kot slavo, je imela največ težav z gojenci iz latinske Amerike, ki se jih je na tej akademiji izšolalo že približno 50.000. Po dolgi pogajanji so črtali Manuela Antonia Noriega, prvega moža Paname, ki je vendarle prehud diktator. No, vključili pa so tri svoje nekdanje

gojence, ki so podobne baže kot Noriega. Njihova imena: Hugo Banzer Suarez, Policarpo Paz Garcia in Humberto Regalado Hernandez.

Slovenski vestnik dvakrat tedensko!

Od te trojice je bil prvi bolivijski vojaški diktator, ki je nacističnemu vojnemu zločinu Klausu Barbierju preskr-

bel varno zatočišče, varuha in diplomatski potni list. Generalmajorja Paza so spoznali predvsem svobodoljubni prebivalci Nikaragve, saj je bil poveljnik oboroženih sil v Hondurasu, pa tudi Hernandez je zasloval po „posebnih zaslugah“: velja za enega izmed vodilnih pokroviteljev kolumbijskih prekupčevalcev z mamili. Torej so vsi trije zares vredni časti in „ponosa“ njihovih vzgojiteljev...

Nož, ki je štiri metre dolg in tehta celih 35 kilogramov, so izdelali v tovarni nožev španskega industrialca Eladia Muele. To je največji nož, za izdelavo so potrebovali šest mesecev. Ker pa je nož za uporabo v gospodinjstvu preneroden, ga razstavljajo v muzeju.

Avstrijsko-jugoslovansko društvo je ob 125-letnici železnice v Beljaku priredilo posebno vožnjo s parnim vlakom iz Beljaka v Škofjo Loko. Te možnosti se je poslužilo zelo veliko Korošcev, tako da je stari vlak komaj prisopihal v Škofjo Loko. Tam so udeležence pozdravili predstavniki občine, folklorna skupina „Tehnik“ ter številni domačini. Popoldne pa so se vrstili folklorni nastopi, igrali so trobentači, udeleženci pa so celo zaplesali...

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Lojze Jagodič (SAK):

„Naše moštvo bo zagotovo pod hudim pritiskom, saj moramo zmagati, če hočemo ohraniti možnost za naslov prvaka. Toda za oslajeno moštvo bi bil velik uspeh tudi drugo mesto. Najbolj žalosten pa bi bil, če bi Pliberk sicer zmagal, mi pa ne bi uspeli proti Beljaku. Za Pliberka pa si ne morem predstavljati, da se proti Trgu ne bi boril.“

Trg ali SAK?

Ljubitelji nogometa čaka napeta sobota: vse tekme v koroški ligi se pričnejo ob 17. uri – tako hoče nogometna zveza preprečiti morebitni očitak, da je dopustila, da je bila katera od tekem že v naprej domjenjena. Toda za odločitev o prvaku koroške lige kakih dogovorov ni pričakovati: Pliberčani, ki igrajo proti Trgu (in ga morajo premagati, če naj bi SAK še obdržal možnost, da postane prvak), si sami želijo zmage v zaključni tekmi, saj bi tako imeli še možnost za osvojitve četrtega mesta na lestvici, kajti lahko se zgodi, da Šentvid premaga njihovega konkurenta Breže.

Trener in igralec Pliberka dr. Ivan Ramšak pravi, da je edini cilj Pliberčanov zmaga proti Trgu, s katero bi tudi osebno dosegel svoj veliki cilj. Iz Pliberka pa se slišijo

tudi govornice, da bi se igralci in publika še močneje potrudili za zmago proti Trgu, če bi se izboljšali doslednji hladni odnosi med SAK in Pliberkom v zvezi s prestopom Ramšaka k pliberškemu moštvu.

Prvak pa hoče na vsak način postati tudi Trg, kar otežuje nalogo SAK. Trener Jagodič se boji, da bodo njegovi igralci spet preveč nervozni – tako pač kot so bili nekateri že v Šentvidu. Kljub temu pa upa, da bodo ob pomoči navijačev vendarle premagali Beljak, in tako v primeru zmage Pliberka proti Trgu prvič v svoji zgodovini postali koroški prvak. Tak uspeh pa bi bil ob dejstvu, da je SAK moral v zadnjih kolih igrati brez treh najmočnejših igralcev, enostavno veličasten!

Andrej Mohar

Dr. Ivan Ramšak (Pliberk):

„Tekma s Trgom bo zelo zanimiva, uspeli pa bomo le, če se bomo tudi zadosti borili. Toda moje moštvo je motivirano, na vsak način hočemo premagati tudi Trg. Zame pa bi bil največji uspeh, če premagamo Trg, SAK osvoji naslov prvaka, potem pa se srečamo in si drug drugemu čestitamo. Tako bi izboljšali tudi odnose za naprej.“

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Ljudski tek

Višek letošnjih celovških jubilejnih 10. športnih dnevo bo vsekakor ljudski tek po mestnih ulicah, ki se bo pričel to soboto ob 18.45 uri, torej po končani tekmi SAK – Beljak. V programu športnih dnevo pa si boste na raznih športnih igriščih in na Novem trgu lahko v soboto in nedeljo ogledali tudi prikaz raznih športnih panog. Vstopnine ni!

ŠPORTNI TERMINI

NOGOMET

Sobota, 10. 6. 1989: SAK – Beljak (17), Pliberk – Trg (17), ATUS Borovlje – Wolfsberg (17), Brnca – Bilčovs (17.30), Globasnica – Metlova (17), Galicja – Žrelec (17).

Nedelja, 11. 6. 1989: Dobrla vas – Mostič (18), Klopinj – Šmihel (18), Šentjakob – Lendorf (18), Sele – Šentpavel (17).